

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Lokale Partijen
Gelderland

www.lokalepartijengelderland.nl

Provinciale Staten Verkiezingen
2019-2023

”Da’s andere politiek”

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Index

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Algemene uitgangspunten	5
1.1 Meer ruimte voor zeggenschap	5
1.2 Aandacht voor leefbaarheid	5
1.3 Niet top-down maar bottom-up	6
1.4 Politiek voor alle mensen	6
2. Gelderse politiek	7
2.1 Een inclusief Gelderland	7
2.2 Een zorgvuldig Gelderland	7
2.3 Een zichtbaar Gelderland	8
2.4 Een regionaal Gelderland	8
2.5. Een bewoonbaar Gelderland	9
2.6 Een ecologisch verantwoord Gelderland	10
2.7 Een duurzaam Gelderland	10
2.8 Een gezond en sportief Gelderland	13
2.9 Een cultureel historisch Gelderland	14
2.10 Een ondernemend Gelderland	14
2.11 Een natuurlijk Gelderland	15
2.12 Een bereikbaar Gelderland	16
2.13 Een innovatief Gelderland	17
2.14 Een sociaal Gelderland	18
2.15 Een economisch sterk Gelderland	19
2.16 Een zelfverzekerd Gelderland	20
3. Een ander Gelderland	23
3.1 Andere politiek in 10 Punten	23

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Voorwoord

De **Lokale Partijen Gelderland**, het platform voor lokale politieke partijen, presenteert haar programma voor de inwoners van Gelderland.

Kiezers laten zien dat zij steeds vaker kiezen voor de lokale en plaatselijke politiek. Dat zal te maken hebben met het feit dat nationale politieke partijen zijn overgoten met een landelijk sausje, terwijl mensen juist op zoek zijn naar herkenbaarheid en leefbaarheid in hun regionale en directe omgeving. Zo leken debatten over gemeentepolitiek op tv in 2017 op een landelijke beauty contest. Daarnaast bestaat de tendens om de politiek meer op haar eigen identiteit aan te willen spreken. Er zijn partijen die daaraan gevolg geven door een vlag te hijsen. Maar hoe zit het met de mensen? Die willen anno nu geen politieke beslissingen meer die voortvloeien uit een ideologie of religie, maar besluiten die verstandig zijn en goed onderbouwd met voldoende draagvlak omdat het zinvolle besluiten zijn van de mensen zelf. Politiek kan niet langer gaan “over” de mensen, maar zal georganiseerd moeten worden “met” de mensen. Nationale politieke partijen lijken zich daar wel van bewust gezien aarzelende stappen op het gebied van bijvoorbeeld burgerparticipatie. Maar wat voor een gevoel geeft het om min of meer verplicht te moeten participeren in plannen van een overheid waar mensen te weinig mee hebben? LPG zet in op **zeggenschap voorafgaand aan besluitvorming**.

De politiek moet dus anders. Onze Grondwet werd nooit geschreven voor nationale politieke partijen en in wezen hoeft er daarom niet zoveel anders geregeld te worden. Ons parlementair democratisch stelsel is erop gebaseerd dat politici zelfstandig denkende mensen zijn, die zonder last (of ruggespraak) doen wat in het algemeen belang is. Scoringsdrang en links-rechts tegenstellingen tussen nationale politieke partijen staan echter te vaak op te voorgrond. Naast de overdreven invloed van de (landelijke) partijleiding van politieke partijen op de politieke besluitvorming versterkt dit het dalend vertrouwen in de politiek en dalende opkomstcijfers.

Daarom werd er begonnen met www.osf.nl, een **onafhankelijke senaatsfractie** in de Eerste Kamer met als inzet de onafhankelijke en ongebonden politiek met een focus op lokale en plaatselijke partijen en via die weg een focus op de inwoners van Nederland. We werken zo aan herstel van de democratische verhoudingen, die tussen overheid en inwoners van dit land. En vanuit die positie ondersteunt de OSF op provinciaal niveau **kieslijsten van ongebonden kandidaten van lokale en plaatselijke partijen**. Op die manier krijgt lokale en plaatselijke politiek een stem, zowel binnen elke provincie als landelijk in de Eerste Kamer, een kamer waarin wetten van de regering getoetst worden aan de Grondwet. Zeker in een tijd waarin kabinetsbeleid slechts op een zeer marginale maatschappelijke steun mag rekenen vinden wij dat van groot belang!

In de **provincie Gelderland** betreft dit www.lokalpartijengelderland.nl, een kieslijst waarop lokale en plaatselijke partijen uit Gelderland zich verenigen.

De voorzitter

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Inleiding

Samenwerking binnen LPG in Gelderland betekent niet dat al de lokale en plaatselijke partijen die daar aan meedoen ineens hun eigen identiteit inleveren of geen verschillen van mening meer zouden kunnen hebben. Integendeel, mensen uit bijvoorbeeld Duiven, Zevenaar, Arnhem, Bemmelen (Lingewaard), zullen wellicht heel verschillend denken over bijvoorbeeld het doortrekken van de A12/A15. En zij zullen hun argumenten dus niet zomaar inwisselen voor opgelegde vergezichten van bovenaf, die top-down benadering is LPG volkomen vreemd. Maar zij zullen wel willen dat de uitkomst van die besluitvorming aansluit bij wat de groep mensen die in die plaatsen wonen, hun achterban, ervan vindt.

Kortom, dat er **niet “over” maar “mèt” de mensen** wordt besloten en dat ze niet langer worden genegeerd. Dat is wat de lokale en plaatselijke partijen bindt, het streven van inspraak en zeggenschap op het laagst mogelijke niveau.

LPG hecht ook erg aan afgewogen, goed beargumenteerde en met name **transparante besluitvorming** en zal dus telkens bekijken of er voldoende draagvlak voor provinciale beslissingen bestaat bij de lokale en plaatselijke gemeenschap. De politieke visie van LPG is daarvan doordrenkt.

LPG serveert in dit programma dus geen hapklare van bovenaf opgelegde brokken, stipt wel aan waar het wat haar betreft heen moet gaan met onze prachtige provincie Gelderland. Wat er aan cultureel historische waarden moet worden behouden en welke dynamiek, verandering en innovatie op z’n plaats is. **Gemeenten spelen daarin wat LPG betreft een cruciale rol.** Behoud, zo mogelijk uitbouw, van gemeentelijke bevoegdheden versus die van de provincie kan wat LPG betreft daarbij zeker aan de orde zijn.

LPG wil de invloed van gemeenten dus versterken en daarmee de inspraak en zeggenschap van de lokale en plaatselijke inwoners van de provincie Gelderland. Dit door met tijd, geld en mogelijkheden bijvoorbeeld initiatieven zoals Right to Challenge te stimuleren. Nogmaals, LPG wil gemeentelijke en regionale bevoegdheden vergroten, zonodig ten koste van die van de provincie.

Met de kandidaten op haar kieslijst wenst LPG **de inwoners van Gelderland weer bovenaan het prioriteitenlijstje** van de provincie te krijgen. Te lang hebben nationale politieke partijen de dienst uitgemaakt, ook in onze provincie. LPG wordt daarin gesteund door haar achterban van lokale en plaatselijke politieke partijen. Die zijn **ongebonden en vrij van de nationale politieke partijen** en kunnen zich dus bij uitstek toeleggen op wat de inwoners in de steden, dorpen, wijken en buurtschappen echt zelf willen. Met de steun van alle inwoners bouwen we zo aan een fijne provincie voor iedereen!

Dat is de inzet voor de provinciale staten verkiezingen van 20 maart 2019, krijgen we de eigen inwoners van Gelderland weer bovenaan de agenda, of niet.

De programmacommissie

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

1. Algemene uitgangspunten

1.1 Meer ruimte voor zeggenschap

LPG staat dus voor een andere politiek. Die begint met meer ruimte voor inspraak en lokale en plaatselijke zeggenschap. Daarbij denkt LPG ook aan de aanpassing de zienswijze-procedures van de provincie. Want hoe kan het dat een provinciale overheid meent dat zij draagvlak kan vinden voor bijvoorbeeld de Omgevingsvisie “Gaaf Gelderland”, wanneer zij deze tijdens de grote vakantie ter inzage legt? Velen zijn daardoor te laat geweest met het indienen van hun zienswijze en aangewezen straks op juridische procedures tegen de provincie, waaraan dan veel gemeenschapsmiddelen verloren dreigen te gaan. Zelfs de VNG afdeling Gelderland sprak zich tegen die handelwijze uit. Mensen voelen zich hierdoor geschoffeerd en het draagt niet bij aan verbetering van het imago van de provincie en de opkomstcijfers bij verkiezingen, integendeel.

Veel mensen zeggen het liefst te zien dat de provincie wordt opgedoekt, terwijl ondertussen de nationale politieke partijen bij de provincie veel geld opgepot hebben en haar steeds meer bevoegdheden toekennen om in te breken op bevoegdheden van de gemeenten. Meer invloed van de inwoners op de provinciale staten is dus van groot belang!

1.2 Aandacht voor leefbaarheid

LPG wil zo veel meer aandacht kunnen geven aan de specifieke behoeften en de leefbaarheid van lokale gemeenschappen. Gelderland mag trots zijn op grote toeristische trekpleisters als Dolfinarium, BurgersZoo, Apenheul, Open Luchtmuseum en Kröller-Muller Museum, maar LPG roept de provincie op om veel meer oog te hebben voor de lokale en regionale middenstand. LPG meent dat de provincie er nu echt aan toe is om veel meer ook de kleinschaligheid te stimuleren en in te zetten op ecologische innovatie en overdracht van kennis over duurzaamheid aan MKB’ers en ZZP’ers. Dit betekent dat LPG haar focus houdt bij de menselijke maat en zij ook streeft naar empathie voor de mensen die soms in de verdrukking dreigen te komen in een steeds complexere samenleving, waaronder maar niet uitsluitend ouderen en sociaal zwakkeren.

LPG realiseert zich dat mensen die minder geld en middelen hebben voor hun eigen private ruimte juist meer aangewezen zijn op de publieke ruimte, zoals bibliotheken, parken, sportfaciliteiten en gemeenschapsgebouwen. Een kwalitatief betere openbare ruimte zorgt dus voor een betere open samenleving waar je anderen kunt ontmoeten en je jezelf kunt zijn. De provincie als bewaker en regisseur van de grote publieke ruimte in Gelderland komt daarin een geheel eigen en wat LPG betreft vernieuwende rol toe.

LPG vraagt expliciet aandacht voor het fenomeen dat de overheid zich steeds verder terug trekt achter digitale muren. Menselijke maat betekent voor LPG dan ook het menselijk contact met de mensen achter de overheidsdienst op het moment dat je daar behoefte aan hebt en bijvoorbeeld het recht om stukken per post te mogen blijven ontvangen.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

1.3 Niet top-down maar bottom-up

LPG wil daarmee de onbalans en het onbegrip wegnemen die er tussen inwoners en provinciale overheid heerst. Zij wil van bovenaf opgelegde eisen aan bewoners en bedrijven steeds op de eigen merites kunnen beoordelen, wat hebben we eraan en waar is het goed voor. Denk aan de energietransitie, het wegnemen of van bovenaf opgelegde milieueisen. Terwijl de nationale politieke partijen tegelijkertijd inzetten op toename van vakantievliegverkeer boven Gelderland met alle fijnstof emissie van dien, terwijl de mensen lokaal en plaatselijk voorgehouden wordt dat zware klimaatmaatregelen nodig zijn voor het milieu, die fors ingrijpen in hun financiële huishouding. LPG vindt dit inconsistent beleid en ziet dat de balans volkomen zoek is. De zogeheten “klimaattafels” en andere lobbygroepen spelen in dat kader een bijzondere rol die zich onttrekt aan de democratische controle mechanismen, ook in onze provincie. De Provinciale Staten zullen ervoor moeten waken dat dit proces fout loopt. Zo vindt LPG het bijvoorbeeld echt onbegrijpelijk en ook onwenselijk dat de provincie Gelderland op geen enkele manier in staat blijkt de nationale politiek op andere gedachten te brengen als het gaat over Schiphol/Lelystad. Via de Eerste Kamer wil LPG daar wel op aansturen!

1.4 Politiek voor alle mensen

LPG is voor een provincie die er is voor de inwoners van Gelderland, voor alle inwoners van Gelderland dus. Een provincie dus die niet boven de gemeenten en haar inwoners staat, maar samenwerkt met gemeenten, bedrijfsleven en inwoners bijv. middels regioverbanden of inwonerscoöperaties om met kennis van zaken de problemen van de moderne samenwerking aan te pakken. Leefbaarheid en werkbaarheid dienen daarbij leidraad te zijn. De wijze waarop de nationale politieke partijen de laatste jaren de regelgeving van de rijksoverheid hebben ingericht heeft bijgedragen aan de verwijdering van de inwoners van de provincie. Zo leidde het decentraliseren richting gemeenten en het daar onderbrengen van taken zonder de bijbehorende geldmiddelen immers tot grote (ict-gerelateerde) implementatieproblemen, waardoor vele mensen te laat hun WMO zorgbijdragen ontvingen en daardoor financieel vastliepen. LPG vindt dat de provincie een regierol toekomt om de inwoners voor dergelijke uitvoeringsgevolgen te behouden en tevens met een beleid te komen gericht op herstel van de cohesie van de samenleving. De provincie dient het Rijk hier ook waar nodig op aan te spreken. LPG zal bij de keuze voor de Eerste Kamer leden er streng op toezien dat de kandidaten beschikken over de nodige kennis van de Grondwet nu zij er in de eerste plaats voor zijn om formele wetten daaraan te toetsen en Nederland te behoeden voor slechte wetgeving, aangezien Nederland geen constitutioneel Gerechtshof kent. LPG is dan ook tegen een gepolitiseerde samenstelling van de Eerste Kamer.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

2. Gelderse politiek

2.1 Een inclusief Gelderland

LPG is voor kansen en mogelijkheden voor iedereen, maar dan met oog voor de verschillen die er zijn. Gelijkwaardigheid van mensen met de vrijheid om zich te verenigen, te scholen en de eigen levensovertuiging te beleven lijkt op grond van artikel 1 van de Grondwet voor zichzelf te spreken, maar kan wat LPG betreft niet genoeg benadrukt worden. LPG staat voor een positieve levenshouding gericht op een leefbare samenleving voor elke inwoner van Gelderland.

LPG constateert dat de doorgeslagen nadruk op de eigen verantwoordelijkheid en participatie bij mensen heeft geleid tot een geïndividualiseerde verharde samenleving waarin de kloof tussen zij die niet mee doen en degenen die het zich kunnen veroorloven om nog wel mee te doen steeds groter wordt. Een voorgenomen maatregel om mensen met een beperking onder het minimumloon uit te betalen zou nooit op de medewerking van LPG kunnen rekenen. LPG is voor een provincie die de gemeenschapszin bevordert met inachtneming van die gelijkwaardigheid. Dus zoekt zij naar wat mensen in de samenleving met elkaar verbindt en zij verzet zich tegen de toenemende polarisatie in de samenleving.

Dit betekent organiseert zij door telkens de nadruk te leggen op de zorgvuldigheid en transparantie van procedures, hetgeen dus ook geldt ten aanzien van voornemens die vanuit de EU of Den Haag worden geopperd. Die procedures dienen te waarborgen dat er telkens voldoende draagvlak bestaat onder de inwoners van Gelderland ten aanzien van maatregelen die de provincie en haar gemeenten raken, alvorens de provincie daaraan haar medewerking kan verlenen. En met inwoners bedoelt LPG ook inwoners, dus ongeacht de juridische status die zij in dit land hebben. Zij is dus **pro samenleving** en het in standhouden ervan door voorrang te geven aan kleinschaligheid en draagvlak.

LPG ziet in dat verband graag de nieuwe Omgevingswet tegemoet, waarmee die zorgvuldigheid, transparantie en ook inspraakprocessen versterkt zouden moeten worden. De provincie zal wat LPG betreft op toe moeten zien dat de uitvoering van die wet ook aan die doelstellingen tegemoet komt en eraan mee dienen te werken dat de zeggenschap telkens neergelegd wordt op een zo laag mogelijk niveau in de samenleving. Dat is de democratische plicht van de provincie in onze rechtsstaat.

2.2 Een zorgvuldig Gelderland

LPG streeft een provincie na die efficiënt omgaat met de haar toevertrouwde middelen en in de eerste instantie nagaat hoe zij de inwoners van Gelderland zo goed mogelijk kan ondersteunen en faciliteren. De gemeenten zijn haar eerste aanspreekpunt en de provincie zal het tot haar taak moeten rekenen om die gemeenten zo goed mogelijk van de nodige informatie te voorzien en te ondersteunen bij het bereiken van haar doelen. De provincie zal moeten faciliteren dat gemeenten in de regio de samenwerking zoeken en regionaal de krachten bundelen om de uitdagingen van de moderne tijd het hoofd te bieden, met voldoende oog voor de wensen uit de samenleving en dus de inwoners van

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

die gebieden. De provincie zal zich terughoudend dienen op te stellen ten aanzien van de inbreuk op de bevoegdheden van de gemeenten, aangezien die gemeenten het dichtst staan op de wijken en dorpen die de inwoners in bepaalde regionale gebieden waar zij wonen bestuurlijk samenbinden.

2.3 Een zichtbaar Gelderland

LPG wil de Gedeputeerde Staten aan het werk zetten en veel meer zichtbaar voor de lokale gemeenschappen in Gelderland. Uiteraard moeten zij ook hun werk doen in het provinciehuis in Gelderland. Leden van de LPG fractie zullen elk een deel van Gelderland tot hun portefeuille rekenen waarvoor zij direct aanspreekpunt zijn voor de lokale en plaatselijke partijen uit dat gebied. Hierdoor wordt gewaarborgd dat er een groot netwerk van lokale en plaatselijke partijen en inwoners hun invloed kunnen doen gelden binnen de provinciale staten bij monde van LPG.

Ook buiten de grenzen van de provincie zullen Gedeputeerde Staten zich moeten inspannen om de waarden van Gelderland, wat LPG betreft het handhaven van de leefbaarheid van onze provincie, te onderstrepen.

2.4 Een regionaal Gelderland

LPG onderstreept hiertoe het belang van gemeenten en regio's en de eigenheid van de mensen in die gemeenschappen. LPG benadrukt het belang van het behoudt van regio's zoals De Veluwe, Rivierenland, De Stedendriehoek, Stadsregio Arnhem-Nijmegen, De Liemers of De Achterhoek. LPG wil dat de provincie de onderlinge samenhang tussen verschillende regio's meer mogelijk maakt en stimuleert, met aandacht voor grensoverschrijdende samenwerking (zoals in de Euregio en met Nordrhein-Westfalen). Door een projectmatige en actieve ondersteuning vanuit de provincie om inwoners een grote inbreng te geven in het vormgeven van deze samenwerkingsverbanden kan het democratisch tekort zoals dat door veel mensen wordt gevoeld ten aanzien van de EU het hoofd geboden worden en kunnen Gelderse gemeenschappen die historisch gezien samenhang vertonen (weer) met elkaar regionaal de verbindingen bevestigen. Denk aan het uitwisselen van initiatieven op het gebied van zorg, werk en onderwijs. LPG wijst nadrukkelijk ook op de (voormalige) spoorlijnverbindingen die (weer) nieuw leven ingeblazen zouden kunnen worden en waarin de provincie een voortrekkersrol dient te spelen om dat mogelijk te maken. Detailhandel die hinder ondervindt van ongelijke fiscale wetgeving aan weerszijden van de grens, verdient provinciale steun om te vermijden dat ondernemers aan de grens geen boterham meer kunnen verdienen. De provincie dient er bij het Rijk naar te streven deze ongelijke marktkansen zo spoedig mogelijk weg te nemen.

LPG erkent en steunt het belang van lokale en plaatselijke verenigingen op het terrein van muziek, sport en cultuur en stelt dat de provincie een uitdrukkelijk taak heeft om dit (gemeente-)grens overstijgende culturele erfgoed te beschermen. Vrijwilligersorganisaties verdienen in beginsel ondersteund te worden. LPG is daarom voor een provinciaal erfgoedfonds.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

LPG vraagt in dit verband ook nadrukkelijk aandacht voor het aanbestedingsbeleid, dat in haar ogen is doorgeslagen met alle onvoorspelbaarheid in prijzen en reistijden voor de reiziger van dien. In de noordelijke provincies werd de concessie gegund aan een vervoersdienst die goedkope en rendabele lijnen exploiteert zonder winstoogmerk. LPG vindt dat de provincie bij haar aanbestedingen van het openbaar vervoer daar op moet letten.

2.5. Een bewoonbaar Gelderland

LPG constateert dat er sprake is van woningnood, maar ziet niet in waarom daaraan gebieden opgeofferd zouden moeten worden die cultureel en historisch ruimte geven aan natuur en open landschappen. LPG steunt gemeenten en inwoners bij de verwezenlijking van hun ruimtelijke plannen waarbij zij zoveel mogelijk het initiatief bij die gemeenten en inwoners wil laten. Leegstand in kernen moet tegengegaan worden, vooral in winkelcentra.

LPG ondersteunt initiatieven hieraan bijdragen en is ervoor om gemeenten te faciliteren om gemeentelijke ruilverkaveling mogelijk te maken, mits er aantoonbaar lokaal en plaatselijk draagvlak voor bestaat.

LPG wil dat de provincie leegstand bij gemeenten zoveel mogelijk ontmoedigd en alternatieve bewoning, mits gedragen door de eigenaren van desbetreffend onroerend goed, ruimtelijk mogelijk maakt. Creatieve plannen van gemeenten en inwoners om bewoning van lang leegstaand onroerend goed tegen te gaan dienen te worden gesteund.

LPG meent dat bij de vraag over inbreiding of uitbreiding op de eerste plaats aan de orde dient te komen hoe de lokale en plaatselijke gemeenschap, meer in het bijzonder de gemeente, daar over denkt. In elk geval dient de provincie er in voorkomend geval op toe te zien dat aan de vereisten van de Omgevingswet op het vlak van inspraak zal zijn voldaan.

LPG constateert inmiddels ook dat de nationale partijen de provincie steeds meer en dwingender bevoegdheden verschaffen om aan gemeenten hun beleid op te leggen middels de provinciale omgevingsverordening, waarmee de provincie ingrijpt in de kaders van het opstellen van (ook gemeentelijke) omgevingsplannen. De LPG is tegen deze ontwikkeling, waardoor nationale partijen gemeenten via de provincie steeds meer in hun vrijheid van handelen beknotten.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

2.6 Een ecologisch verantwoord Gelderland

LPG staat voor kleinschaligheid en behoud van ecologische waarden. Dat betekent ook behoudt van het open landschap en een groene leefomgeving. LPG constateert dat het voor jonge boeren gezinnen geen doen is om het bedrijf voort te zetten zonder grootschalige uitbreiding, die door de huidige (inter-)nationale regelgeving wordt gestimuleerd. Aangezien LPG inzet op kleinschaligheid en menselijke maat is zij bereid agrarische bedrijven (zowel veeteelt- als landbouw-bedrijven) eenmalig tegemoet te komen (bijv. middels een herstructurerings- of sloopfonds) wanneer deze boeren het bedrijf geheel staken (waarbij de gronden bijv. aan de natuur worden prijsgegeven) dan wel wanneer zij overstappen op ecologische landbouw of veeteelt. LPG is daarbij géén voorstander van het zogeheten “Plussenbeleid” (een beleid waarmee aan ongebonden landbouw eisen worden gesteld op het gebied van milieuhinder en dierenwelzijn). Dit beleid lijkt weliswaar prima grenzen te stellen, maar haalt daarmee via een omweg (grond) ongebonden landbouw vanuit andere provincies naar Gelderland toe, met alle mogelijke negatieve effecten op het gebied van dierenwelzijn en milieu van dien. Bovendien drijft deze politiek de prijs voor agrarische gronden op waarmee het de plaatsgebonden traditionele boerenbedrijven het bedrijfseconomisch nog moeilijker maakt. LPG constateert dat ook de overheid aan die prijsopdrijving meewerkt door in te zetten op windmolen- en zonneparken op voormalige agrarische gebieden. LPG vindt dat een ongewenste ontwikkeling en ziet meer in particuliere initiatieven van Gelderlanders zelf. De klimaattransitie biedt de kans om de energievoorziening meer in handen te brengen van de mensen zelf en LPG zet daar op in. Het ontwikkelen van grootschalige bedrijfsmatige initiatieven (door commerciële bedrijven geëxploiteerde energie- of zonneparken) heeft niet haar voorkeur. De provincie dient primair bewoners te faciliteren en pas bedrijfsleven waar dat in een elementaire publieke nutsfunctie voorziet, wanneer bewoners daar ook (bijv. middels organisatorische, financiële participatie) de vruchten van kunnen plukken.

De provincie dient intensieve landbouw en veeteelt te ontmoedigen, megastallen dienen zoveel mogelijk te worden tegengegaan door strikt vast te houden aan de vastgestelde natuurwaarden binnen Natura 2000 en door vast te houden aan de bestaande bouwblokken en het handhaven van de scheiding van groen en rood.

2.7 Een duurzaam Gelderland

LPG zet ook in op verduurzaming en het levensloopbestendig maken van woningen in steden en dorpen. De nationale partijen hebben besloten dat Nederland van het gas af moet, echter wentelen zij zonder compensatie richting inwoners en gemeenten de consequenties daarvan af op de inwoners, die daar ook in onze provincie onder gebukt zullen gaan.

Gelderland kent tal van gemeenten met een (sterk) vergrijzende bevolking die in naoorlogse wijken wonen, gebouwd in de periode 1950-1970 die dringend opgeknapt en verduurzaamd dienen te worden. LPG zal er dus op aandringen dat de provincie huiseigenaren tegemoet hierin komt, op zijn minst door het voorschieten van de kosten ervan.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

LPG constateert verder dat waar **woningbouwverenigingen en coöperaties** deze investeringen op zich zouden moeten nemen, dat hen lastig gemaakt wordt door de landelijke politiek door de verhuurdersheffing. Bovendien zetten nationale partijen in op strikte maatregelen tegen het zogeheten “scheefhuren” terwijl lokale wethouders erop wijzen dat dit verloedering en te eenzijdige samenstelling van wijken tegen houdt. LPG zal bij de provincie aandringen op een integraal en actief programma voor de aanpak van de woningnood en de energietransitie van onze woningen in Gelderland, waarbij ook initiatieven zoals “tiny houses” meegenomen dienen te worden.

LPG is voor **zelfvoorzienende regio’s** en voor de circulaire economie. Dit betekent voor de provincie de inzet op zuinig ruimtegebruik, hergebruik van leegstand en leegkomend vastgoed en tegelijkertijd voldoende aandacht voor beperking van energieverbruik en energieverlies. De provincie kan daarop sturen via de Wet Milieubeheer.

Sinds de nationale partijen de Rijkscoördinatieregeling hebben ingevoerd in het kielzog van de Crisis en Herstelwet (naar aanleiding van de bankencrisis sedert 2012) grijpen Europese klimaatregels rechtstreeks in binnen de rechtsorde van onze provincies en gemeenten. Zo kunnen deze bijvoorbeeld boeten en maatregelen opgelegd krijgen indien zij niet voldoen aan hetgeen aan de zogeheten “klimaattafels” wordt besloten. Volgens LPG ondermijnt dit het reguliere democratische proces zoals beschreven in onze Grondwet, en LPG verlangt dan ook dat de provincie zich daartegen verzet bij het Rijk. Ook maakt LPG zich ernstig zorgen over de hierdoor veroorzaakte “klimaatarmoede” die aanstaande lijkt en zij zal van de provincie dan ook vergen om daar maatregelen tegen te treffen ten behoeve van haar inwoners, bijvoorbeeld door het instellen van een noodfonds.

LPG steunt dus initiatieven op het vlak van duurzaamheid, mits passend binnen de bestaande democratische rechtsorde en voorts wenst zij deze te plaatsen binnen het kader van coöperatieve samenwerkingsvormen van betrokken overheden, bedrijfsleven en inwoners tezamen. Het behalen van klimaatdoelstellingen mag immers geen verdienmodel zijn voor commerciële organisaties, maar is een maatschappelijke opdracht die zo efficiënt mogelijk en met zoveel mogelijk draagvlak onder de bevolking dient te worden uitgevoerd.

De aanleg van **windmolenparken en zonneweiden** om blind te voldoen aan klimaatdoelstellingen, zonder genoeg aandacht te schenken aan de gevoelens van de mensen in de regio en daardoor zonder voldoende draagvlak, is volgens LPG een doodlopende weg! Initiatieven van gemeenten die inzetten op het organiseren van draagvlak om te voldoen aan klimaatdoelstellingen, voorafgaand aan de implementatie van plannen omtrent windmolenparken en zonneweiden, verdienen voor LPG verstandige ondersteuning. Ook voor andere initiatieven vanuit de bevolking op het gebied van de energietransitie en circulaire economie moet volgens LPG ruim baan gemaakt worden. Het van bovenaf opleggen van een energietransitie leidt volgens LPG tot klimaatarmoede en dient daarom gemeenten te worden afgeraden en te worden vermeden, zorgvuldig beleid is dus essentieel.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

LPG is voor een **provincie die energiecoöperaties van gemeenten, bedrijfsleven en inwoners** ook financieel ondersteunt en mogelijk maakt middels opstartsubsidies en activerende maatregelen op het gebied van voorlichting en informatievoorziening. De provincie kan daarin een coördinerende rol vervullen wanneer dat nodig is om plannen en initiatieven werkbaar te maken. LPG is er voor om de directe regie over het project wel over te laten aan wat gemeenten, bedrijfsleven en inwoners willen en als provincie zich te beperken tot het stellen van kaders en het faciliteren van middelen en mogelijkheden. Ook ligt het op de weg van de provincie eventueel belemmerende regelgeving kritisch tegemoet te treden en hieromtrent met de andere overheden creatief naar mogelijkheden te zoeken, uiteraard met inachtneming van de zorgvuldigheid en transparantie van besluitvorming. LPG kiest voor een provincie die gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden die actief aan de slag gaan met de woningbouw coöperaties en woningbouwverenigingen om de woningvoorraad te verduurzamen (isolatieprogramma’s, plaatsen zonnepanelen, aardwarmtepomp etc.) bijv. middels een provinciaal duurzaamheidsfonds.

LPG geeft bij initiatieven omtrent het plaatsen van **zonnepanelen** voorrang aan plaatsing op “**grijs**” boven plaatsing op “**groen**” en zal daar financiële ondersteuning voor moeten geven om projecten op gang te brengen. De provincie moet het goede voorbeeld geven door versneld over te gaan van plaatsing van zonnepanelen op al haar gebouwen en de energieopbrengst te laten toekomen aan de algemene middelen. Initiatieven rond energieopwekking zoals zonne-energie, koude-warmteopslag, verbranding van biomassa en biomesstverwerking dient de provincie te steunen. Voorzover aan de orde, de winning van schaliegas verdient géén steun van de provincie.

Bij initiatieven op het gebied van **windmolens** constateert LPG dat er in vele gemeenten teveel top-down gedacht werd, waardoor inwoners het idee hadden dat zij er niets over te zeggen hadden en de keuze voor de hand lag om niet tot plaatsing over te gaan bij gebrek aan draagvlak onder de bevolking. De nationale politieke partijen hebben besloten om Gelderland bestuurlijk een taakstelling op te leggen van 230,5 mW, waarbij LPG het betreurt dat de bevolking daarin onvoldoende werd meegenomen. LPG zal erop aandringen dat de provincie alsnog procedures instelt om voor meer draagvlak te zorgen onder meer door de lusten en de lasten beter te verdelen. Nu werden projecten vaak afhankelijk van sporadische initiatieven met een commercieel oogmerk, waarbij het nadeel op de gemeenschap werd afgewenteld. LPG is er niet voor om de opbrengsten van opgewekte energie eenzijdig bij commerciële partijen neer te leggen of zelfs geheel aan hen over te laten. De provincie zal hierin een veel pro-actievare rol in dienen te gaan spelen door coöperatieve vormen op te zetten waarin gemeenten, bedrijfsleven en inwoners gezamenlijk optrekken om de klimaatdoelstellingen om te zetten in concrete actie. De eerste stap daarvoor is om bij alle ‘stakeholders’ eerst commitment te organiseren op die doelstellingen, hetgeen tot nu toe nog onvoldoende het geval blijkt te zijn. LPG is er tegen om windmolens en zonnepanelen te zien als verdienmodel voor commerciële partijen.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

LPG is tegen het doen plaatsen van windmolens en het aanleggen van zonneparken in gebieden waar daarvoor onvoldoende draagvlak onder de bevolking bestaat. Wanneer de overheid er niet in slaagt dat draagvlak te winnen ziet LPG een goede (betere) mogelijkheid voor de aanleg op zee.

LPG benadrukt dat het **watermanagement** een belangrijk punt van aandacht is. Het houden van droge voeten en duurzaam winnen van voldoende schoon (drink-)water is voor de inwoners van de provincie van groot belang. LPG is er tegen om deze waterbeheersing en waterwinning uit te besteden aan commerciële partijen. Dit is en blijft een voor inwoners essentiële nutsvoorziening. LPG kiest voor een provincie die waterschappen en het Rijk ondersteunt in haar taken om de gevolgen van te hoge waterstanden en/of overstromingen van rivieren tegen te gaan ook op de langere termijn.

2.8 Een gezond en sportief Gelderland

Gezondheid begint bij wat mensen zelf kunnen doen aan hun eigen leefstijl. LPG staat daarom positief ten opzichte van initiatieven van gemeenten om inwoners bewust te maken van hun voeding en hun mentale en fysieke gesteldheid en om daaraan te werken dat te versterken. Dat gaat dus veel verder dan ontspanning, waarvoor mensen in beginsel zelf verantwoordelijk zijn. LPG benadrukt wel het sociale aspect van sport en spel, dus zij steunt eveneens initiatieven van gemeenten om zo de leefbaarheid van steden en dorpen te versterken. LPG onderkent ook uitdrukkelijk het belang van de inzet van vrijwilligers en wil dat actief mee helpen ondersteunen.

Gemeenschapsvoorzieningen in steden en dorpen (zoals een **Kultuurhuus**, wijkgebouw of dorps huis) zijn essentieel voor de gezondheid en de leefbaarheid van dorpen en wijken. Mensen hebben in hun regio laagdrempelige plaatsen nodig om elkaar te kunnen ontmoeten en samen activiteiten te ontwikkelen, wat volgens LPG steun verdient in de vorm van fondsen waarmee gemeenten gesteund kunnen worden die door gebrek aan middelen geen mogelijkheden meer hebben om deze gemeenschapsvoorzieningen voor de mensen in de regio in stand te houden. Uitgangspunt voor LPG is het individu binnen zijn/haar sociale context (of dat een gezin is of anders samengestelde huishouding). In Gelderland kan de natuur daar niet los van gezien worden en de nabijheid van natuur is niet voor elke gemeente vanzelfsprekend. LPG ondersteunt natuur daarom als uiterst belangrijk element dat de mentale en fysieke gezondheid van alle inwoners in belangrijke mate bevordert en LPG neemt behoud van die natuur tot uitgangspunt van beleid.

Sport en gezondheid liggen in elkaars verlengde vindt LPG. Inzet voor het faciliteren van de sport ligt LPG na aan het hart. Zij wil zich daarvoor inzetten, onder meer door het uitbouwen van het provinciale project “Gelderland Sportland” middels het faciliteren van natuurspeelplaatsen. Wat LPG betreft geldt ook hier dat de initiatieven vanuit de gemeenten en de lokale en plaatselijke bevolking van de regio steun verdienen. Daarnaast verdient het aanpakken van fiets- en voetpaden die gemeenschappen met elkaar verbinden meer aandacht en verder het mogelijk maken van de zogeheten klompen- en struinpaden. Deze zijn van bijzondere (landschaps)waarde en worden veelal door lokale natuur en milieu initiatief ontwikkeld, wat ondersteuning verdient. Naast deze meer

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

recreatieve sport wil LPG voorrang geven aan de ontwikkeling van de breedtesport boven (incidentele) grote sportevenementen. Het verlenen van financiële ondersteuning aan betaald voetbalclubs behoort wat LPG betreft niet direct tot taak van de provincie.

2.9 Een cultureel historisch Gelderland

In Gelderland kennen we vele theaters en schouwburgen. Dit zijn ook belangrijke regiovoorzieningen. Kunst en cultuur kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan een leefgemeenschap, zoals bijvoorbeeld Het Gelders Orkest en Introdans naast regionale theatergezelschappen en lokale en plaatselijke evenementen, zoals bloemen- en fruitcorso's en traditionele optochten. LPG constateert wel dat grote groepen inwoners van die faciliteiten geen gebruik maakt of kan maken en zal daar aandacht voor vragen om te vermijden dat teveel sprake is van door de gemeenschap betaalde maar te elitaire voorzieningen. Innovatieve concepten om dit “open” te breken worden door LPG gesteund. LPG vindt dat cultureel-historisch erfgoed behouden moet blijven. Restauratie van belangrijke monumenten waaronder kastelen, eeuwenoude kerkgebouwen, molens en ander (industriële) erfgoed verdient steun.

Omroep Gelderland heeft een belangrijke positie verworven als medium dat laat zien wat er in de regio in Gelderland gebeurt. Deze regionale zender met onafhankelijke redactie verdient daarom onze steun in tijden waarin regionale omroepen het moeilijk hebben.

2.10 Een ondernemend Gelderland

LPG ondersteunt **MKB en ZZP**-ondernemers door nieuwe vormen van wonen en ondernemen te ondersteunen zowel in krimpgebieden als in winkelgebieden en binnensteden, door bijv. ruimhartig om te gaan met bestemmingswijzigingen zoals bij het omkatten van kantoor- naar woonbestemmingen en het passend maken en faciliteren van regelingen voor de uitoefening van bedrijvigheid vanuit huis en flexibele bedrijfsplekken. Hiervoor dient de ICT infrastructuur van Gelderse gemeenten op orde te zijn en de provincie dient dat financieel te ondersteunen waar nodig. Waar het MKB het moeilijk en het haar aan middelen ontbreekt om de vertaalslag naar de moderne tijd te maken (bijv. middels de inzet van webshops) zou de provincie de lijnen kunnen uitzetten richting innovatie, bijv. door de inzet van Oost NV en die middelen actief bereikbaar te maken voor het kleinere MKB via innovatieondersteuningsprojecten die eveneens een impuls kunnen betekenen voor de werkgelegenheid in de regio. Revitalisering van bestaande bedrijfsterreinen dient serieus ondersteund te worden door de provincie om (onnodige) uitbreiding van bedrijfsterreinen te vermijden.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

De toeristische en recreatieve sector, waaronder waterrecreatie, zijn naast de **detailhandel en logistiek** bedrijfstakken waar de provincie in dit kader extra aandacht voor zou moeten hebben wat LPG betreft. Kleinschalige middenstand zorgt voor sfeer in stad en dorp. Waar regelgeving ondernemers in de weg zit verdienen zij steun van de provincie. Een veel te hoge **jeugdwerkeloosheid** is een zwaarwichtig probleem in Gelderland waaraan veel meer aandacht besteed moet worden dan thans het geval is. Het ontwikkelen van een provinciale visie op het probleem van uitstroom uit onderwijs zonder uitzicht op werk zou behulpzaam zijn. LPG denkt dan bijv. aan een creatief instroomprogramma voor hightech onderwijsinstellingen. Behoud van Rijksdiensten zou ook helpen werkeloosheid in te dammen, de provincie dient zich daarvoor sterk te maken bij de Rijksoverheid. Tegelijkertijd dient de provincie gemeenten en regio’s te ondersteunen bij het ontwikkelen van innovatiekracht. LPG staat niet per sé negatief ten opzichte van de ontwikkeling van grote winkelcentra buiten de stad, waardoor grootverkeer uit de binnenstad wordt geweerd en de kleinschalige middenstand, die LPG wenst te ondersteunen, weer de kans krijgt om zich te ontwikkelen. LPG heeft de ambitie om Gelderland neer te zetten als de meest leefbare provincie van Nederland met oog voor mens en natuur.

2.11 Een natuurlijk Gelderland

Gelderland is een natuurprovincie. **Natuur en milieu zijn kernwaarden** voor Gelderland en LPG vindt dat essentieel. De traditionele landbouw past daarbij wanneer zij in staat wordt gesteld de omslag te maken richting ecologische kleinschalige landbouw die recht doet aan mens en dier. Het concept ‘*erfdelen*’, met de combinatie wonen en boeren, past daar wat LPG betreft goed bij.

LPG constateert dat de hier en daar enorme groei van horecavoorzieningen ook haar negatieve impact heeft gehad op de leefbaarheid van centra van steden en dorpen en zij zal juist kritisch zijn op bestemmingswijzigingen en (gedogen van) overschrijding van milieunormen die dat nog verder in de hand werkt. Voor LPG is “leefbaarheid” een kernbegrip, wat behaald kan worden door na te gaan of er wel voldoende aandacht werd gegeven aan maatwerk en inspraak van bewoners.

LPG keert zich **integraal tegen** de ambities van de nationale politiek om te komen tot uitbreiding van het **vliegverkeer van Schiphol/Lelystad**. Zij verwijst naar de vele economen die stellen dat dit niks bijdraagt aan de economische groei van ons land en LPG wijst erop dat groei die geen recht doet aan mens en natuur niets waard is. Dus is de keuze van LPG uitdrukkelijk die van welzijn boven welvaart. De provincie Gelderland zal zich dan ook veel nadrukkelijker dan tot nu toe het geval is dienen te melden in Den Haag om over te brengen dat onze natuurprovincie geen ongebreidelde toename van (vakantie-)vliegverkeer kan velen en daarvoor ook geen enkel draagvlak bestaat bij de Gelderse bevolking. LPG ziet niets in uitstel van laagvliegen of wachten op herindeling van het luchtruim zonder afstel.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

2.12 Een bereikbaar Gelderland

LPG erkent het belang van goede **internetverbindingen**. Daar waar in onze provincie nog geen glasvezel verbindingen bestaan dient de provincie waar dat commercieel wellicht niet haalbaar is, aanleg te ondersteunen, bijv. middels een fonds dat lange termijn leningen uitgeeft. Maatschappelijk meedoen zonder internet anno nu is immers niet langer realistisch, wat we daar ook van vinden. Inwoners die moeite hebben om mee te komen met de wereld van het internet dienen daarmee geholpen te worden. Een snelle internetverbinding, denk naast **wi-fi ook aan low-ri**, is essentieel voor Gelderland om sociaal en economisch mee te kunnen komen.

LPG vraagt nadrukkelijk aandacht voor **onderhoud en versterking van de Infrastructuur** in de vorm van het **wegennet** dat de steden en dorpen in Gelderland met elkaar verbindt en Gelderland bereikbaar houdt. LPG zet in op **alternatieve** nieuwe initiatieven om deze verbindingen te realiseren, zoals een lightrail verbinding in de richting Noord-Zuid. De ambitie om het aantal verkeersongelukken (drastisch) terug te dringen wordt door LPG gesteund, de uiteindelijke ambitie moet zijn 0%. Door op een verstandige manier om te gaan met infrastructuur wordt rekening gehouden met het sociaal maatschappelijk draagvlak voor grote infrastructurele projecten en wordt tevens werkgelegenheid gerealiseerd. Bij aanbestedings-procedures dient extra aandacht te bestaan voor misstanden bij ingehuurde bedrijven om zodoende te vermijden dat van buitenaf mensen ingeleend worden die (ver) onder het minimumloon betaald worden.

Onze provincie wordt doorsneden door vele snelwegen: A1, A12, A15, A28 en A73 waarop de verkeersdruk steeds groter wordt ook door toename van de goederenstromen van Gelderland als doorvoer provincie voor het Duitse achterland. Goed onderhoud en goede aansluitingen richting steden en dorpen is van groot belang, echter zal dit binnen afzienbare tijd onvoldoende blijken zodat de provincie actief aan de slag moet om hier serieuze alternatieven voor te ontwikkelen, zoals de aanleg van Lightrail voor personenvervoer en het meer efficiënt gebruik van het spoor en waterwegen voor goederenvervoer.

LPG is onverkort **tegen het plan om op de A15 tolheffing** in te voeren rondom de Pleijroute. Deze onbegrijpelijke gedachte zal tot grote verkeerscongesties kunnen leiden en levert niets op, vergelijk bijvoorbeeld de route bij Dordrecht. De provincie draagt via de opcenten genoeg bij nog daargelaten dat de A15 een rijksweg is en geen provinciale weg. LPG is er dus ook tegen om de provinciale opcenten de komende periode te verhogen. De provincie zal zonodig zelf de financiële middelen op tafel dienen te leggen en dit niet hebben af te wentelen op haar inwoners. LPG zal zich er ook voor inzetten om tolheffing aan de andere zijde van de grens in Duitsland te bestrijden. Het past niet bij een vrij verkeer van personen en goederen.

Gelderland is de provincie van de **grote rivieren en de Randmeren**. Voor goederenvervoer inzetten op onze waterwegen lijkt LPG verstandig. Binnenhavens zouden aantrekkelijker en waterwegen toegankelijker gemaakt kunnen worden, om zo het vervoer over water actief aan te jagen. LPG wijst er wel nadrukkelijk op dat dieselmotoren van binnenvaartschepen ook moeten voldoen aan behoorlijke milieueisen.

Het spoor (Betuweroute) wordt op dit moment nog niet optimaal gebruikt, vanwege aansluitingsproblemen met het Duitse spoorwegennet. Bij de aanleg heeft men daar onvoldoende rekening mee gehouden en na al die jaren na de aanleg is men er nog steeds niet in geslaagd om tot een vergelijk te komen over tracéaanpassingen.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Ook slaagde de provincie er nog niet in om het Rijk te bewegen tot het vrijmaken van meer middelen om tot nuttige aanpassingen te komen om geluidsoverlast en trillingen tegen te gaan. De veiligheid dient gewaarborgd te worden en met name is LPG kritisch op het vervoer (en de opslag) van gevaarlijke stoffen over het spoor ook al blijft het gebruik van het traject Arnhem/Deventer/Enschede vooralsnog binnen de door de nationale partijen in de tweede kamer gestelde normen.

LPG is **tegen** lapmiddelen zoals een wijziging van het **spoortracé via de Noordtak door de Achterhoek** en is blij dat ze daarin gelijk heeft gekregen door het rapport capaciteitanalyse spoorgoederenvervoer. LPG benadrukt dat bij alle infrastructurele aanpassingen steeds nagegaan dient te worden wat er vanuit de regio zelf opgepakt kan worden, waar het draagvlak zit en dat zaken zorgvuldig, transparant en met aandacht voor mens en natuur worden uitgevoerd.

LPG wil benadrukken dat bij het nadenken over verkeersstromen van personen de **(elektrische) fiets te weinig in de plannen betrokken** wordt. Deze vorm van vervoer voldoet aan alle duurzaamheidsvereisten, is relatief goedkoop, belast de omgeving niet en brengt mensen relatief snel naar hun plaats van bestemming op de kortere afstanden. De fiets dient dus meegenomen te worden in de nieuwe plannen over het management van de boven-lokale verkeersstromen in de komende jaren, zowel in de vorm van veilige (snel-)fietsroutes als in de vorm van ter beschikkingstelling van dergelijke fietsen aan de mensen middels goedkope leningen en andere financiële instrumenten. Innovatieve ideeën op dit gebied wil LPG van harte ondersteunen. Verbreding van fietspaden hoort daar ook bij.

Het **OV netwerk** in Gelderland is wat LPG betreft voor verbetering vatbaar. Binnenkort worden de nieuwe concessies uitgegeven en wat LPG betreft wordt daarbij gekeken naar een fijnmazig netwerk met een verbreding in het aanbod op de diverse tijdstippen. Daarbij zet LPG in op **(veel) kleinere elektrische bussen** die flexibel en meer frequent kunnen rijden, in de vorm van **shuttle diensten** met het principe dat gereden wordt zodra hij vol is, waarna een volgende komt. Dit vergt een andere werkwijze bij busmaatschappijen. Het past bij de steeds frequenter voorkomende regionale oplossingen in buurtgemeenschappen met vrijwilligerstaxi's en leerlingenvervoer. Waar vervoersdiensten thans afhankelijk zijn van vrijwilligers dient de provincie actief mee te helpen bij de financiële ondersteuning daarvan om de inzet te kunnen blijven garanderen.

De provincie Gelderland vormt de verbinding van Nederland met grote Duitse steden in de deelstaat Nord Rhein Westfalen zoals Düsseldorf waarmee warme betrekkingen bestaan. Aansluiting van onze mobiliteitsinfrastructuur op die in NRW heeft onze bijzondere aandacht.

Bij het gebruik van de vliegvelden in Gelderland, te weten: Deelen, Teuge, Terlet en Malden, dient strikte rekenschap gegeven te worden van de wijze waarop voldaan wordt aan geluidsnormen en begrenzing van vliegbewegingen ivm mens en milieu.

2.13 Een innovatief Gelderland

LPG vindt dat onze provincie trots mag zijn op drie kennisregio's: Food Valley, Health Valley en Energie- en Milieutechnologie (EMT) verbonden aan **Wageningen University & Reserch en de Radboud Universiteit Nijmegen** en daarnaast de steeds belangrijker wordende **Hogescholen**, Christelijke Hogeschool Ede, Hogeschool Arnhem Nijmegen,

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Hogeschool van Hall Larenstein, Iselinge Hogeschool, artEZ Hogeschool en HBO Nederland en de vele **MBO instellingen** van onze provincie.

LPG kiest voor een provincie die actief meewerkt aan het verspreiden van de kennis van deze instellingen richting bedrijfsleven en de regio's en het entameren van innovatieve projecten via onder meer Oost NV ter versterking van onze provincie. LPG vraagt **extra aandacht voor de aanbestedingsprocedures** waarbij meer nog dan voorheen nadruk gelegd zou moeten worden op de inzet van het regionale bedrijfsleven en de praktische toepassing van de output ervan en het zorgen voor lokale werkgelegenheid voor het MKB.

2.14 Een sociaal Gelderland

LPG constateert dat de decentralisatie van bevoegdheden van het Rijk naar gemeenten leidt tot **problemen in het sociale domein**, met name betreffende zorgondersteuning (WMO), jeugdzorg en arbeidsparticipatie. Door de nieuwe bekostigingssystematiek ontstaan er her en der in het sociaal domein lokaal grote kostenoverschrijdingen en in algemene zin tekorten mede door de bijkomende administratieve lasten die ermee gepaard gaan. Wat LPG heeft de provincie een taak om hier het Rijk op aan te spreken en gemeenten die in de problemen komen financieel bij te springen middels een **noodfonds**.

LPG heeft **uitdrukkelijk oog voor de economisch en sociaal zwakkere mensen** in onze provinciale samenleving voor wie mee doen om financiële redenen niet mogelijk is. Het stimuleren van de sociale cohesie, bijv. middels een **fonds voor Noaberschap** verdient steun. Ook het ondersteunen van organisaties voor **Mantelzorg** is essentieel om de gaten in het zorgstelsel die de laatste jaren door de invoering van het nieuwe zorgstelsel daarin geslagen zijn, op te vangen. Mensen worden ouder en blijven langer zelfstandig wonen. Het wegvallen van verpleeg en verzorgingstehuizen is in sommigen gevallen een groot probleem, de kosten om woning aan te passen en levensloop bestendig te maken kunnen niet steeds op de mensen afgewenteld worden. De provincie zal actief moeten nadenken over initiatieven om die ontwikkeling het hoofd te bieden, zoals het ontwikkelen van financieringsinstrumenten in samenspraak met de betrokkenen. LPG kiest voor een provincie die op de achtergrond steeds instaat voor een veilige en betrokken woonomgeving. Ook integraal werken dient door de provincie actief ondersteund te worden, wat wil zeggen dat mensen die zich tot een geneeskundig centrum (of huisartsenpost) in de wijk wenden geconfronteerd worden met een integrale aanpak van gezondheidsproblematiek en sociaal maatschappelijke problematiek geïntegreerd. Dit om ook klachten van depressieve aard gemakkelijk, laagdrempelig en adequaat te kunnen signaleren en een juist tijdig behandeltraject te kunnen in slaan.

Mensen dienen waar nodig actief betrokken te worden bij de samenleving, LPG ondersteunt de **strijd tegen de eenzaamheid**. Organisaties die zich daarvoor inzetten dienen waar nodig door de provincie gesteund te worden. LPG wijst erop dat sportverenigingen, culturele gemeenschappen en maatschappelijke organisaties in het bevorderen van de maatschappelijke cohesie ook een belangrijke rol kunnen spelen. LPG vindt dat gemeenten en provincie er alles aan moeten doen om de toegankelijkheid van de openbare ruimten voor gehandicapten en mensen met een beperking zo optimaal mogelijk te maken, te denken valt bijv. aan vereisten van toegankelijkheid middels liften bij de nieuwe aanleg of renovatie van winkelcentra.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Ook over steeds meer mensen die hun werk verliezen door de ontwikkelingen in de **arbeidsmarktregio’s**, terwijl werkgevers niet aan voldoende gekwalificeerd personeel kunnen komen maakt LPG zich zorgen. LPG constateert dat de gebruikelijke arbeidsbemiddelingsorganisaties hier onvoldoende resultaat boeken zodat provinciale ondersteuning in dit veld op z’n plaats zou kunnen zijn.

Samenwerking met de onderwijsinstellingen in Gelderland is daarbij essentieel.

2.15 Een economisch sterk Gelderland

LPG wil inzetten op een zelfredzaam Gelderland. MKB’ers en ZZP’ers zijn het dragende middenveld voor de economie van onze provincie. Zij hebben veel te verduren vanwege belastingmaatregelen en de provincie dient hen te ondersteunen om na de crisis weer op te kunnen krabbelen, LPG zet in op regionale stimuleringspakketten om het MKB waar nodig te ondersteunen, met informatie, kennis en uiteindelijk ook financiële middelen zoals achtergestelde leningen. De kaalslag van het maatschappelijk middenveld raakt de provincie immers hard, wat te zien is aan de werkeloosheidscijfers en de achterblijvende economische groei en inkomensontwikkeling van de mensen in Gelderland. LPG is in dit verband voor een integrale aanpak, waarin ook de logistieke verkeersstromen en infrastructuur en de innovatie in samenwerking met onderwijsinstellingen worden meegenomen, om zo Gelderland een boost te geven die ook recht doet aan de duurzaamheidsdoelstelling en de natuur.

Verbetering van de infrastructuur, hetgeen uitdrukkelijk niet zonder meer betekent de aanleg van meer asfalt, en het stimuleren van de regionale cohesie plaatst LPG betreft bovenaan de prioriteitenlijst. Dit samen met het uitwerken van een behoorlijke visie op de economische toekomst van Gelderland, waarbij ecologische waarden en innovatie bovenaan dienen te staan. Daarom staat LPG positief tegenover de ontwikkeling van een **lightrail** in Gelderland en andere projecten in cofinanciering met gemeenten, bedrijfsleven en inwoners, waardoor een evenwichtige verdeling van gelden en draagvlak voor te nemen maatregelen geborgd wordt

Bij aandacht voor financiële ondersteuning dient op de eerste plaats uit te gaan naar onze eigen economisch sterke punten. Dat is bijvoorbeeld de tuinbouw, met name in het rivierengebied. Ten aanzien daarvan dient erop toegezien te worden hoe zich de intensieve energiebehoefte van deze sector zich verhoudt tot de gemeenschappelijke energiedoelstellingen.

De provincie dient proactief het gesprek te zoeken met **Greenport Gelderland** waarin bedrijfsleven, overheden, onderwijs en onderzoek samenwerken en waarin ondernemers (Fruitpact, Laanbomenpact) tot nu toe het voortouw hebben. Ook in de glastuinbouw en de paddenstoelenteelt werd een herstructurerings-proces op gang gebracht om de sector meer duurzaam te maken. LPG vindt dat de provincie in de lead moet blijven bij het managen van deze sectoren op duurzaamheid, ook gezien de verkeersdruk die deze goederenstromen genereren. LPG is ervoor om steun te verlenen waar de volgende generatie die verbonden is aan agrarische bedrijven het niet langer kan bolwerken om het bedrijf voort te zetten zoals voorheen. De inzet zal wat LPG moeten zijn het stimuleren van kleinschalige ecologisch verantwoorde en liefst grondgebonden bedrijven.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

2.16 Een zelfverzekerd Gelderland

LPG benadrukt dat de provincie Gelderland als grootste provincie van Nederland best wel wat meer mag uitdragen wat ze in huis heeft en trots mag zijn op wat ze is, de grootste en meest veelzijdige provincie van het land. Juist door de eigenheid van de lokale en plaatselijke te benadrukken kan de provincie die positie versterken. De provincie dient **richting het Rijk een zelfverzekerde opstelling** te kiezen om waarbij zij de leefbaarheid van Gelderland tot inzet maakt van haar standpunten, ook al gaat dat bijv. tegen nationaal beleid in dat het aantal laagvliegbevingen boven Gelderland wil verhogen.

Economisch is er de blik op de bedrijvige randstad in het westen, onze economisch sterke buur Nordrhein-Westfalen in het oosten, de uitgestrekte open provincies in het Noorden en de bourgondische provincies in het Zuiden. Het steeds hernieuwd aangaan en **actief onderhouden van alle betrekkingen** ziet LPG als een belangrijke taak van de provincie.

Binnen onze prachtige provincie met haar eigen **bijzondere ecologische, economische en cultuur historische waarden** is het de taak van de provincie wat LPG betreft om de **regio’s en de gemeenten te steunen en onderlinge verbanden te stimuleren**. Door een duidelijke boodschap uit te dragen dat de provincie er (ook) is voor de inwoners van Gelderland kan de zichtbaarheid van de provincie worden vergroot en haar belang versterkt. Een provinciale autoriteit die enkel uitvoert wat de EU en Den Haag willen zal enkel nog meer van haar geloofwaardigheid en allure verliezen.

De provincie Gelderland beschikt vanuit het verleden over een mooie reserve van gelden ad ca.500 miljoen euro. Daarmee kunnen haar ambities, om wat LPG betreft de inwoners letterlijk en figuurlijk tot steun te zijn, goed tot uitdrukking gebracht worden. Dat betekent niet dat deze reserves nu zonder omhaal moeten worden besteed aan het bestrijden de gevolgen van de nationale economische crisis en de gevolgen van het beleid van de nationale politieke partijen, zoals de decentralisatie van de WMO en Jeugdwet. **Met reserves dienen we voorzichtig om te gaan.**

Magere jaren dreigen er weer aan te komen als je beziet welke tol de decentralisatieagenda van de nationale politiek tot nu toe van de bevolking en bedrijven eist, zeker nu daar de agenda van de energietransitie is bijgekomen met het **reële gevaar van klimaatarmoede.**

LPG staat dus een prudent stimuleringsbeleid voor. Dat wil zeggen eerst faciliteren dan pas financieren. Verder dient er aan projecten en initiatieven eerst **goede doorrekening** ten grondslag te liggen alvorens er in gestapt kan worden. Ook verdienen creatieve burgerinitiatieven onze concrete en financiële steun, bij voorkeur wanneer daaraan wordt doorgenomen door kennisdragers zoals onderwijsinstellingen. Gelderland beschikt over enkele internationaal zeer vooraanstaande kennisinstututen en LPG vindt dat de provincie daar meer gebruik van moet maken. Meermalen is LPG bovendien gebleken dat inwoners van Gelderland eerder en met betere oplossingen voor problemen komen dan de provincie zelf en LPG wil die ontwikkeling versterken. Het gaat erom dat we Gelderland voorzien van een duurzame stevige maatschappelijke basis om mee verder te kunnen richting de komende decennia.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

Naast de (verantwoorde) economische infrastructuur wil LPG financieel voorrang geven aan het versterken van de sociale infrastructuur en daarmee aan de **leefbaarheid**. Dat betekent dat de provincie gemeenten dient te faciliteren die vastlopen op het terrein van de gedecentraliseerde uitvoering van de Participatie-wet, WMO en Jeugdwet. Deze inzet kan zodanig worden opgezet dat deze Gelderse projecten jaarlijks opnieuw van steun zullen kunnen worden voorzien, wat niet betekent dat LPG daar jaarlijks automatisch in mee zal gaan, maar wel dat desbetreffende projecten een langere kans van slagen moeten krijgen om een fatsoenlijk fundament te bouwen waar we mee verder kunnen. Hieronder kunnen bijvoorbeeld projecten geschaard worden op het vlak van de bestrijding van jeugdwerkloosheid en laaggeletterdheid of op het faciliteren van ZZP en MKB-ondernemers om de stap naar de nieuwe web-economie te maken, waar LPG serieus mee aan de slag wil. De overgang van Jeugdzorg taken van de provincie richting gemeenten kan niet tegen gehouden worden, maar dient gemeenten zo min mogelijk te belasten en geflankeerd te worden door begeleidende budgetten. Nogmaals denkt LPG daarbij steeds aan coöperatieve werkvormen tussen overheidsregio's, bedrijfsleven en inwoners zelf.

LPG staat **afwijzend tegen** de wens van de nationale politiek om steeds verder te gaan met de steeds **verder gaande decentralisatiewens** die wordt ingegeven door het overhevelen van zoveel taken aan gemeenten, dat deze die taken zelfstandig niet meer aan kunnen. Deze tendens belast de economische infrastructuur zodanig dat het bijna niet meer op te brengen is voor de inwoners. Gebleken is dat dit leidt tot rechtsongelijkheid tussen inwoners van verschillende gemeenten en bovendien tot willekeur en een lawine van juridische procedures tegen gemeenten.

LPG acht het overhevelen van overheidstaken naar gemeenten zonder bijbehorende geldmiddelen een politiek van nationale politieke partijen die niets bijdraagt aan de wensen van de mensen in Gelderland. LPG is tegen die nationale politiek. Het ondermijnt de structuur van de samenleving hetgeen nog versterkt wordt doordat hiermee impliciet gestuurd wordt op fusie van gemeenten, terwijl daar in veel gemeenschappen geen draagvlak voor bestaat wegens verlies van eigen handelingsvrijheid en identiteit. De provincie zal wat LPG betreft moeten inzetten op het ondersteunen van en vormgeven van regionale samenwerkingsverbanden (die ook provinciegrens overschrijdend kunnen zijn) boven het fuseren met elkaar.

De provincie moet net als alle andere overheden dienend zijn aan de samenleving en niet leidend.

LPG erkent dat de samenleving complexer wordt en dat ook de komst van vele inwoners van buitenaf en met een niet westerse culturele identiteit een belasting vormt voor de samenleving. Anderzijds erkent LPG nadrukkelijk haar medeverantwoordelijkheid op grond van internationale afspraken bij het opvangen van **vluchtelingen** van buitenaf. LPG streeft ernaar om hier om een **zorgvuldige en menselijke wijze mee om te gaan**. Dit door bij opvang steeds voorrang te geven aan gespreide en kleinschalige opvang voor mensen met een voorzienbaar uitzicht op een verblijfsstatus. Zij is er niet voor om te faciliteren dat grote groepen mensen worden geplaatst in centra zonder uitzicht op permanent verblijf in Nederland. De provincie dient ook hier niet te treden in de beleidsvrijheid op dit terrein van gemeenten en regio's.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

LPG kiest voor een coöperatieve provincie die de medewerking zoekt met de gemeenten (steden, dorpen en buurtschappen) en daarin positief meedenken over specifieke vraagstukken zoals het samenleven van diverse mensen met een verschillende culturele achtergrond. LPG kiest voor een **provincie met sterke stedelijke netwerken met elk een eigen identiteit** daar ook oog voor hebben en niet weglopen voor problemen, desgevraagd dient de provincie deze stadsnetwerken te ondersteunen. LPG ziet dat **dorpen en buurtschappen** hun **eigen problematiek** hebben, met name het wegtrekken van de jeugd richting de stad en afnemende voorzieningen zoals bankfaciliteiten en winkels. LPG ziet de komst van internet niet als een bedreiging maar als een kans om de leefbaarheid van dorpen en buurtschappen te vergroten. Dit betekent dat zij ook inzet op projecten om bijv.ouderen de ondersteunen hiermee om te gaan en MKB-ondernemers behulpzaam te zijn om zich te handhaven. Centrumgemeenten spelen in de nabijheid van dorpen en buurtschappen een belangrijke rol om een voldoende voorzieningenniveau over de gehele linie intact te houden en dienen dan ook in samenhang met kleine kernen gezien te worden. De provincie dient dit te ondersteunen en daarnaast het onderlinge contact, de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van stadskern naar dorpskern en vice versa.

VERKIEZINGSPROGRAMMA LPG

”Da’s andere politiek”

3. Een ander Gelderland

Met dit programma legt LPG een pakket voor **andere politiek** op tafel, met voldoende concrete aanknopingspunten voor de diverse provinciale politieke dossier. LPG zegt wat ze doet en doet wat ze zegt!

LPG maakt dus een aantal fundamenteel andere keuzen dan de gevestigde nationale partijen. Zij richt zich op de kleine gemeenschappen, buurtschappen en kernen, dorpen, gemeenten en regio’s dus dichtbij de mensen. Daarbij ziet LPG dat elke gemeenschap haar eigen karakter heeft en de verschillen met de andere gemeenschappen mag behouden. In gesprek met de mensen horen we wat er leeft en brengen we dat in bij de politieke debatten.

Met name zet LPG in op het actief betrekken van de inwoners bij de politiek. Dit doet ze door ervoor te pleiten om hen regionaal expliciet zeggenschap te geven over de onderwerpen waarover zijzelf het meest deskundig zijn en waarover ze dus vaak meer weten dan die overheidsinstantie in de ivoren toren aan het marktplein van Arnhem. De provincie dient deze zeggenschap te stimuleren en te faciliteren en onder te brengen in het democratische debat door betrokken bewoners voorafgaand aan besluitvormingsprocessen te betrekken bij nieuwe initiatieven en ook initiatieven van de mensen zelf te omarmen. Hiermee werkt LokalePartijenGelderland concreet aan door de mensen gedragen besluiten. Door de inwoners echt serieus te gaan nemen zal de provincie merken dat ook zij meer serieus genomen zal gaan worden door de inwoners van Gelderland.

De lokale en plaatselijke partijen hebben met LPG de handen ineen geslagen om de politiek duidelijk te maken waar het in onze provinciale democratie uiteindelijk om gaat, namelijk om **de inwoners van Gelderland!**

Da’s andere politiek!

©2018 LPG

Andere politiek in 10 punten:

1. **niet over mensen, maar met àlle betrokkenen samen;**
2. **transparante democratische besluitvorming;**
3. **echte inspraak, dus directe zeggenschap, bottom-up;**
4. **onafhankelijke en ongebonden kandidaten, vrij van nationale politieke partijen;**
5. **eerst de mensen, dan de gemeenten en dan pas provincie, rijk en EU;**
6. **de menselijke maat, dus zelfredzaam, zelfvoorzienend en zelfstandig waar het kan en steun van de provincie waar het nodig is;**
7. **aandacht voor de kwaliteiten en de leefbaarheid van Gelderland;**
8. **innovatief en ondernemend, met oog voor mens en omgeving;**
9. **ruimtelijke orde, mobiliteit en infrastructuur op orde, niet bang voor de toekomst;**
10. **kiezen voor inclusiviteit en diversiteit in balans met de samenleving en de keuze voor jong en oud;**

Dienstbare politici van LPG zijn bereikbaar om naar u te luisteren en staan voor u klaar!

Programmacommissie:

- Waldex Kooijman

- Ed Goossens, voorzitter LPG

- Antoon Huigens